

REPUBLIKA

ROK I. | ŁÓDŹ, PIĄTEK, 31 SIERPNIĄ 1923 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 3000. | № 232
REDAKCJA I ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
TELEFON 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Faszyści chcą wojny z Grecją. Włochy wysłały do Grecji ultimatum. Rząd ateński nie przyjmie poniżających warunków.

NOTA WŁOSKA DO RZĄDU GRECKIEGO.

PAT. — RZYM, 30 sierpnia. — Agencja Stefani komunikuje: Na podstawie wypadków, które poprzedziły zamordowanych członków włoskiej misji granicznej, oraz na zasadzie sprawozdań, pochodzących z dobrych źródeł, rząd włoski doszedł do przekonania, iż rząd grecki ponosi odpowiedzialność materialną oraz odpowiedzialność moralną za ten mord.

Na podstawie tego przekonania premier Mussolini, będąc pewnym, że daje wyraz uczuciom całego narodu włoskiego, poleci posłowi włoskiemu w Atenach, aby przedłożył rządowi greckiemu notę, w której rząd włoski żąda:

1) Oficjalnego usprawiedliwienia w najbardziej wyczerpującej formie i to w ten sposób, by usprawiedliwienie to było przedstawione poselstwu włoskiemu w Atenach przez najwyższe władze wojskowe w Grecji.

2) Odprawienia w katedrze katolickiej w Atenach nabożeństwa żałobnego za spokój dusz zamordowanych ofiar w obecności wszystkich członków rządu.

3) Oddania fladze włoskiej honorów przez flotę grecką w Pireusie. W tym celu uda się do Pireusu jedna z włoskich dywizji floty. Okrety greckie mają wywiesić flagę włoską.

4) Przeprowadzenia najsurowszego śledztwa w sprawie morderstwa w obecności włoskiego attaché wojskowego, za którego osobę rząd grecki będzie bezwzględnie odpowiedzialny. Śledztwo to musi być ukończzone w przeciągu 5 dni od przyjęcia tego żądania.

5) Kary śmierci dla wszystkich winowajców.

6. Zapłacenia odszkodowania w wysokości 50 milionów lirów w ciągu 5 dni od wręczenia niniejszej noty.

7. Oddania honorów wojskowych ofiarom mordu w czasie eksportacji zwłok na terytorium włoskie.

Następnie rząd włoski domaga się w najbliższym terminie odpowiedzi.

PROTEST RADY AMBASADORÓW.

PAT. — PARYŻ, 30 sierpnia — Rada Ambasadorów postanowiła wysłać do rządu greckiego depezę, protestującą przeciw zamordowaniu włoskich oficerów w komisji delimitacyjnej i żądać bezwzględnego ukarania morderców.

MUSSOLINI GROZI WOJNĄ.

AW. — RZYM, 30 sierpnia — Prasa tutejsza donosi, że Mussolini jest zdecydowany zmusić Grecję wszelkimi środkami do zadośćuczynienia, którego żąda w tonie bardzo stanowczym w swoim ultimatum.

W sferach rządowych krąży pogłoski, że na wypadek odrzucenia przez Grecję warunków Włoch, te zagwarantują sobie satysfakcję na innej drodze.

Mussolini odbył już w tej sprawie kilka dłuższych konferencji, z udziałem ministrów spraw wojskowych i marynarki.

FLOTA WŁOSKA W POGOTOWIU WOJENNYM.

AW. — RZYM, 30 sierpnia — Według wiadomości z Neapolu, flota włoska skoncentrowana w tym porcie znajduje się w pogotowiu wojennym.

RZĄD GRECKI ODRZUCIŁ PONIŻAJĄCE WARUNKI.

AW. — BERLIN, 30 sierpnia — Według wiadomości z Aten, grecki prezydent rady ministrów oświadczył, że jego zdaniem sprawcami zamordowania włoskiej komisji granicznej w Albanii są albańczycy, i nie wierzy, aby ten pożałowania godny incydent mógł pogorszyć stosunki grecko-włoskie.

W każdym razie rząd grecki jest zdecydowany odrzucić wszelkie poniżające warunki, które mogłyby być wysunięte ze strony Włoch, w przeciwnym bowiem razie zwróci się o pomoc do Ligi narodów.

CO PISZE PRASA WŁOSKA.

PAT. — RZYM, 30 sierpnia — Prasa włoska w dalszym ciągu zapełniona jest artykułami, wyrażającymi oburzenie z powodu zamordowania włoskich oficerów w komisji delimitacyjnej. Cała opinia włoska uważa, że morderstwo to jest wynikiem akcji, już od dłuższego czasu popieranej przez rząd i prasę ateńską, a polecającej na tem, iż ze strony greckiej wysuwno kategoryczne żądanie przyłączenia do Grecji Gorycji wraz z okolicą. Rząd włoski, nie uznając słuszności tego żądania, stanowczo sprzeciwiał się przyłączeniu tego terytorium do Grecji. Co się dotyczy warunków, w jakich dokonane zostało morderstwo, to prasa włoska zwraca uwagę, że pułkownik grecki Boissaris który stale towarzyszył generałowi Telini, w chwili wypadku był nieobecny, co — zdaniem prasy włoskiej — rzuca bardzo charakterystyczne światło na sprawę przygotowania zbrodni.

OPINIA PRASY NIEMIECKIEJ.

PAT. — BERLIN, 30 sierpnia — Omalając obecny konflikt włosko-grecki, pi-

sma niemal jednogłośnie wskazują na analogię do zamachu w Serajewie, który był powodem wybuchu wojny światowej.

„Lokal Anzeiger“ pisze z tego powodu, iż rząd jednego z tych państw, które dotychczas jeszcze uważają Niemcy za winnych spowodowania wojny światowej, obecnie sam znalazł się w sytuacji, podobnej do sytuacji Austro-Węgier z r. 1914 i działa w sposób analogiczny, aczkolwiek nie ma w dziesiątej części powodu do takiego postępowania, który wówczas mogła mieć Austria.

„Vossische Zeitung“ przypuszcza, iż Mussolinemu uda się nawet bez dobywania miecza uzyskać całkowity triumf. Nie zmniejsza to jednak w niczem nagromadzonego na południowym zachodzie Europy materiału wybuchowego.

EKSCESY ANTY-GRECKIE W TRYJESCIE.

PAT. — WIEDEN, 30 sierpnia. — „Neue Freie Presse“ donosi z Triestu: Wczoraj wieczorem wielki tłum demonstrantów spalił na placu wolności sztandar grecki. Następnie demonstranci zdemolowali kawiarnie, odwiedzaną przez greków. Wśród okrzyków przeciw Grecji udał się tłum do kościoła greckiego; do szkoły greckiej, gdzie zerwał kilka tablic z napisami greckimi, które wrzucił do morza. Karabinierzy przywrócili porządek. Przed konsulem greckim postawiono silne patrole.

WRAŻENIE W ALBANI.

PAT. — RZYM, 30 sierpnia. — Poselstwo albańskie w Rzymie podaje dziś wiadomość, że zamordowanie członków włoskiej delegacji granicznej wywołało w całej Albanii wstrząsające wrażenie. Albania widzi w ofiarach zbrodni męczenników za sprawę narodową. Zbrodnia nie mogła być popełniona przez Albańczyków.

Benesz przegrał w Rzymie.

PRAGA, 30 sierpnia — Czeska agencja prasowa przynosi lakoniczne sprawozdanie o przyjęciu Benesa w Rzymie przez Mussoliniego. Ze sprawozdania tego widać, że podróż Benesa nie udała się i minister czeski nie osiągnął swego celu, tj. pogodzenia Jugosławii z Włochami. Benesz przyjechał do Rzymu po wyjeździe Radicza z Jugosławii zagranicę i starał się tam wykorzystać nastroje celem zawarcia korzystnej dla Czech umowy handlowej włosko-czeskiej. Według czeskiej agencji prasowej pertraktacje to są narazie przedwczesne. Aby zamaskować niepowodzenie Benesa pisze agencja prasowa: „Odwiedzenie Benesa było aktem przyjaźni. Jest to coś więcej niż wymiana konwencjonalnie grzecznych frazesów. Mussolini, któremu Benesz wręczył najwyśszą oznakę wojskową czeską, miał podobno oświadczyć, że Włochy rozpo-

znają pertraktacje handlowe z Czechami dopiero z chwilą zawarcia analogicznej umowy austriacko-czeskiej.

RZYM, 30 sierpnia — Prasa jest dziwnie nieprzychylnie usposobiona dla Benesa, co jest niezwykłym zjawiskiem wobec wizyt oficjalnych. „Messagero“ pisze, że Włochy nie mogą zgodzić się na politykę Czechosłowacji w stosunku do Węgier, rujnującą równowagę środkowej Europy. Na utrzymaniu tej równowagi Włochom stanowczo zależy. „Idea Nazionale“ zupełnie wyraźnie wzywa małą ententę, aby zaprzestała gry, prowadzonej na wzór Francji względem Niemiec. Inne pisma podkreślają, że nie może być mowy o tem, aby Benesz użurpował sobie prawo do odgrywania roli pośrednika między Włochami a Jugosławią w sprawie Fiume. Jest to sprawa, dotycząca tylko królestwa S.H.S. i Włoch.

O APROWIZACJĘ G. ŚLĄSKA.

PAT. — WARSZAWA, 30 sierpnia — Bawiła tutaj dzisiaj delegacja górnośląskich związków zawodowych, mająca przedstawić rządowi postulaty, przyjęte na wiecach, które odbyły się na Górnym Śląsku w niedzielę, dnia 27 b. m. Nadzwyczajny komisarz p. Bajda prosił delegatów, by mu przedłożyli konkretne propo-

zycje co do aprowizacji G. Śląska, gdyż gotów jest za pośrednictwem Gł. urzędu żywnościowego w Poznaniu zaopatrzyć G. Śląska w dostateczną ilość maki. Co do cukru, oświadczył p. Bajda, że już zapewniony jest dla G. Śląska przydział na wrzesień, 60 wagonów.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

TRAKTAT POLSKO - TURECKI.

PAT. — ANGORA, 30 sierpnia. — W komisji dla spraw zagranicznych zgromadzenia narodowego rozpoczęto dyskusję nad traktatem turecko - polskim.

ADMIRAŁ ANDREWS U PREZYDENTA WITOSA.

AW. — WARSZAWA, 30 sierpnia — Premier Witos przyjął dziś na audjencji admirała floty Stanów Zjednoczonych, Andrews'a, który przybył do Gdańska na statku wojennym „Pittsburg“.

Z RADY MINISTRÓW.

PAT. — WARSZAWA, 30 sierpnia — Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 30 bm. uchwaliła wniosek ministra spraw zagranicznych w sprawie konwencji w przedmiocie pośrednictwa pracy dla marynarzy, w przedmiocie odszkodowania na wypadek bezrobocia z powodu rozbicia się statku, konwencji w przedmiocie zatrudnienia kobiet przed i po porodzie, konwencji w przedmiocie nocnej pracy młodocianych w przemyśle, konwencji w przedmiocie określenia najniższego wieku, dopuszczającego dzieci do pracy w przemyśle i marynarce.

Na tem samem posiedzeniu Rada Ministrów uchwaliła wniosek ministra spraw wewnętrznych w sprawie przeprowadzenia spisu ludności w górnośląskiej części województwa śląskiego i ziemi wileńskiej oraz wniosek ministra kolei żelaznych w sprawie wyłączenia gruntów na rzecz budowy kolei Działoszyce-Kazimierza Wielka.

WYPŁATA PENSJI URZĘDNICZYCH.

AW. — WARSZAWA, 30 sierpnia — Jak się dowiadujemy ze sfer mjarodajnych, pensje urzędnicze nie będą jeszcze w tym miesiącu wypłacane w dniu 31, tak jak to było przewidziane na ostatniej uchwale rady ministrów.

Przyczyna leży w tem, że odpowiednie polecenia, mimo, że wiadome są prasie już od kilkunastu dni, nie zostały jeszcze rozesłane do urzędów prowincjonalnych.

Zaznaczyć należy, że pensja urzędnicza wypłacana będzie z 32 proc. dodatkiem, uchwalonym na jednym z ostatnich posiedzeń rady ministrów.

ARESztOWANIA KOMUNISTÓW W WARSZAWIE.

Nasz warsz. koresp. donosi: Dnia 29 b. m. aresztowani zostali Franciszek Malinowski i Jacek Lichtenstein oskarżeni o kolportaż bibuły komunistycznej.

PIERWSZORZĘDNA RYTUALNA RESTAURACJA

Dzielną 1. Tel. 11-04.

„METROPOL”

Dzielną 1. Tel. 11-04.

Od jutra, soboty, dn. 1 Września r. b. będzie codziennie od godz. 8-ej wieczorem grywał znakomity kwartet artystyczny

ZŁOŻONY: z powszechnie renomowanego pierwszego skrzypka Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej

pana **M. LEWAKA** NA CZELEi pp.: **Jakóba Lewaka** (pierwsze skrzypce); znanego pianisty **M. Płasińskiego** i jeszcze jednego pierwszorzędnego wiolonczelisty.

Lokal otwarty do godz. 2-ej w nocy.

Z należytym szacunkiem

H. BAJGELMAN, M. KORNGOLD.

Traktat o mniejszościach narodowych w międzynarodowym trybunale rozjemczym w Hadze.

Prof. Rostworowski broni stanowiska polskiego w sprawie kolonistów niemieckich.

PAT. — WARSZAWA, 30 sierpnia. Na publicznym posiedzeniu stałego międzynarodowego trybunału sprawiedliwości w Hadze w dniu 27 bm. w sprawie interpretacji postanowień o obywatelstwie, zawartych w traktatach dodatkowych, podpisanych przez Polskę, Rumunię, Czechosłowację i Jugosławię z wielkimi mocarstwami, jako rzeczoznawca Polski przemawiał profesor Rostworowski.

Sprawa powyższa została przekazana trybunałowi przez radę Ligi Narodów dla wydania opinii doradczej 1. co do uprawnienia rady Ligi do interpretowania spraw obywatelskich oraz 2. w razie uznania kompetencji Ligi w tej sprawie, co do słuszności interpretacji art. 4 traktatu o mniejszościach przez rząd polski.

O wejściu tej sprawy na wokandę obecnej sesji trybunał zawiadomił, zgodnie z regulaminem, wszystkich członków Ligi, a ponadto prezydent trybunału wystosował analogiczne zawiadomienie do Stanów Zjednoczonych i Niemiec. Rząd polski zażądał przesłuchania polskiego rzeczoznawcy.

Na posiedzeniu w dniu 27 bm. rzeczoznawca polski profesor Rostworowski w trzygodzinnym przemówieniu uzasadnił polską tezę co do klauzuli art. 12 traktatu o mniejszościach, oddającego postanowienia o ochronie mniejszości pod obronę Ligi Narodów.

Zestawiwszy postanowienia traktatów wielkich mocarstw z Rumunią w sprawie Bessarabii, z Armenią oraz konwencji polsko-niemieckiej w sprawie

G. Śląska, prof. Rostworowski wykazał, że zarówno wielkie mocarstwa w zakresie zawierania traktatów powojennych, jak i Liga, która czynnie współpracowała przy zawieraniu konwencji górnośląskiej, wyodrębniają przepisy o obywatelstwie z kompleksu spraw o mniejszościach.

Następnie uwydatnił, że Niemcy którzy ubiegają się o obywatelstwo polskie, są dopiero kandydatami na członków mniejszości, nie mogą więc korzystać z gwarancji, które przysługują mniejszościom, wchodzącym w skład państwa. Stwierdził również, że w myśli zasad teorii, uzyskanie obywatelstwa musi być uwarunkowane obliczonym na całe życie, zamiarem pozostania w kraju, i wyjaśnił, że masy niemieckie, nasłane przez rząd pruski na ziemię polskie

nie mogą być uważane za morderców zważane z Polską.

Art. 4 traktatu o mniejszościach należy przy interpretacji porównać z postanowieniami konwencji górnośląskiej, która to samo zagadnienie rozwiązuje bez niedomówień.

W końcu rzeczoznawca polski podał krytyce pytania, postawione trybunałowi, możliwość udzielenia wyczerpującej odpowiedzi. Termin orzeczenia trybunału nie da się określić.

Trybunał nie wydał też dotychczas opinii w sprawie kolonistów niemieckich, osiedlonych na polskich gruntach państwowych, która to sprawa weszła pod obrady trybunału dnia 2 sierpnia.

Sytuacja w Niemczech pogarsza się z dnia na dzień.

URZĘDNIICY NIEMIECCY CHCA OTRZYMAĆ PENSJE ZA 3 MIESIĄCE Z GÓRY.

PAT. — BERLIN, 30 sierpnia. Dzienniki donoszą, że minister finansów Rzeszy, odbył wczoraj konferencję z organizacjami urzędniczymi w sprawie wypłacenia urzędnikom pensji za trzy miesiące z góry. Minister oświadczył, że ze względu na obecny stan finansów państwowych, pensje mogą być wypłacane tylko na jeden miesiąc z góry.

CZESKA „WZAJEMNOŚĆ SŁOWIAŃSKA”.

PRAGA, 30 sierpnia. „Venkov” donosi szczegółowo w sprawie zamordowania Daskalowa, obywatela przytem bułgarskiego obelgami. Obecny rząd bułgarski — powiada — bał się go i jakkolwiek nie odważył się zażądać wydania go od Czechów, to jednak postarał się o sprzątnięcie Daskalowa. Morderca Nikołow zaopatrzony był w pieniądze, przysłane mu do Pragi za pośrednictwem bułgarskiego

ZWYCIĘSTWO DE VALERY W IRLANDJI.

PAT. — DUBLIN, 30 sierpnia. Według ostatnich obliczeń, partia rządowa uzyskała w czasie wyborów do Dail Eireanu 27 mandatów, republikanie 9, partia robotnicza 14, partia dzierżaw-

SKŁAD PARTII KOMUNISTYCZNEJ.

AW. — LWÓW, 30 sierpnia. Dzienniki tutejsze podają przedruki z prasy sowieckiej o stanie liczebnym i narodowościowym komunistów — członków partii komunistycznej w Rosji. Według spr-

KOMUNIZM W HOLANDJI

AW. — BERLIN, 30 sierpnia. Według wiadomości z Amsterdamu, policja kolejowa skonfiskowała 10.000 egzemplarzy broszury ulotnej o charakterze komunistycznym, skierowanej przeciwko

WZROST DROŻYZNY W BERLINIE. **PAT. — BERLIN, 30 sierpnia.** Koszt utrzymania w czasie od 20 do 27-go b. m. wzrosły o 57 proc.

ODROCZENIE ZJAZDU PRAWNIKÓW NIEMIECKICH.

PAT. — BERLIN, 30 sierpnia. Zjazd prawników niemieckich, który miał się odbyć w Berlinie dnia 11 i 12 września r. b., został odroczony ze względu na obecną sytuację finansową i polityczną w Niemczech.

poselstwa. Morderca nie jest macedończykiem, gdyż akcent jego nie wskazuje na to. „Rode Prawo” opowiada znowu, że zbrodnia jest dziełem silnie zorganizowanej bułgarskiej faszystowskiej organizacji, która utrzymuje szpiegów w Wiedniu, Berlinie, Pradze i Budapeszcie. Nikołow miał fałszywy paszport i utrzymywał stosunki z całym szeregiem wybitnych bułgarów, zamieszkujących Pragę.

ców rolnych 4 mandaty. De Valera otrzymał trzy razy tyle głosów, ile było potrzeba na uzyskanie mandatu. Prezydent państwa został wybrany większością 12.000 głosów.

wozdań rosyjskich, ogółem na całym terenie liczą partje 335.893 członków. Z tych wielkorosów — 279.409, ukraińców 22.000, rusinów 5.553, polaków 5.640, łotyszów 9.512 i żydów 19.564.

królowej Wilhelminy i ks. małżonkowi. Ulotka miała być kolportowana podczas obchodu 25-lecia panowania królowej Wilhelminy.

SZKOŁA
języków obcych
„LINGUARUM SCHOLA”
wznawia wykłady dnia 10 września.
Kancelaria otwarta od 5 do 8 wieczór
opłata miesięczna.
Piotrkowska 120. III-cie PIETRO

SPRZEDAŻ NA RATY
Towarów Manufakturowych
„KREDYTOPOL”
PIOTR ROZIN I S-ka
UL. 6-SIERPNIA 2 (Benedykta)
wejście przez skł. d. apieczny.
UWAGA: Przyjmujemy obstatunki na męskie i damskie ubrania.

Dr.
Aleksander Margolis
Piotrkowska Nr. 81
POWRÓCIŁ.
Dentysta
S. Rakiszski
Zielona Nr. 6
powrócił.
Dr. med.
Szarlotta EIGEROWA
powróciła. 633-5

Teatr letni SCALA w ogrodzie
CEGIELNIANA 16.
dyrekcja: S. KUPERMAN. Kierownik art. ROM.
Ostatnie dni sezonu letniego.
POŻEGNALNE PRZEDSTAWIENIE
przy udziale
nowozaangażowanych sít.
Od 1 września **PROGRAM Nr. 9.** Od 1 września
Renio Domański — świetny humorysta,
Stanisławscy-duet śpiewny. **Dolly i Molly**
(żyjesz?) akt ekscen.-kom. **Mia Mara Indza** —
wschodnie tańce. **Falkowska** — pieśniarka.
Carpanter — tańce charakt. **Fala Nowska** —
snobretka operetk. **Ecos** numer świetny na
ekranie. **2 Wagners** — akrobaci. Orsz. imn.
UWAGA: Deszcz nie przeszkadza, widow. kryta dachem
Orkiestra pod kier. D. BAJGELMANA.
Początek koncertu o 8.30 przedstawienia
o godz. 9 wiecz. Kasa czynna od 5—10 w.

Dyrekcja Gimnazjum
„BET ULFAMA”
Cegielniana Nr. 60
zawiadamia, że zapisy uczniów rozpoczną
się we wtorek dn. 28 sierpnia r. b.
Kancelaria czynna od godz. 11—2
Lekcje rozpoczną się w niedzielę 2 września

Powrócił
Dr. med.
P. Langbard
ZAWADZKA Nr. 10.
Choroby skórne i weneryczne.
612 od 9—12 i od 5—8.

Prof.
STANISŁAW NURNSTEIN
powrócił
Traugutta 12.

Prasa polska o kongresie karlsbadzkim.

Kongresowi syjonistycznemu, który niedawno zakończył swe obrady w Karlowych Warach, prasa polska poświęciła wiele uwagi. Nie można się temu dziwić. Kongres zastanawia się nad sprawą żydowską, która zajmuje wybitne miejsce wśród szeregu najdonioślejszych problemów państwa polskiego. Na ocenianie głosów prasy endeckiej szkoda czasu. Prasa ta zasadniczo wytacza kwestię wszelkich obcozemców, a zwłaszcza żydów, tylko po to, ażeby znaleźć powód do nowego podjudzania instynktów zoologicznych. Ale omawianiem kongresu zajęła się także prasa uczciwie konserwatywna, jak „Czas” oraz postępowy „Przegląd Wieczorny”. Temi głosami warto się zająć, ażeby poddać krytyce pewne wnioski, które wynikają zapewne z niedość do kładnego zapoznania się autorów z treścią obrad kongresu.

Jaki był punkt ciężkości kongresu i co w nim było wydarzeniem najbardziej znamienym? Nowością na kongresie było to, że odbudowę Palestyny ma się zacząć obdarzona zaufaniem angielskiego mandatarjusza „Jewish Agency”, w której skład wejdzie nie tylko organizacja syjonistyczna, lecz także przedstawiciele innych organizacji i związków żydowskich we wszelkich krajach. Innymi słowy znaczy to, że realizacja ideału syjonistycznego, polegającego na stworzeniu dla żydów państwa narodowego w Palestynie, zajmie się oddad niejedna partia, lecz wszelkie odłamy żydostwa, które tego zapragną. Sprawę to, że Agencja Żydowska przestanie być instytucją ciasno-polityczną, lecz stanie się przedsiębiorstwem kolonizacyjnym, popieranym przez rozmaite obozy, holdujące odmiennym zapatrywaniom politycznym, a mimo to dążącym, z rozróżnieniem, do jednego celu: do urzeczywistnienia emigrantów żydowskich na jednym terytorjum. Zrozumiał to organ asymilatorów polskich („Żydów - polaków”) „Rozwaga”, który niedawno stwierdził, że wobec zaszłego w syjonizmie przełomu nic nie stoi na przeszkodzie, by ze syjonizmem współdziałała także partia asymilatorów, która popiera emigrację żydowską bądź ze względów humanitarnych, bądź aby zmniejszyć ilość żydów w Polsce, celem zapewnienia pozostałym pomysłniejszym warunków bytu.

Dziwić się przeto należy, że rzeczy tak proste nie rozumieją wspomniane pisma. Wyobrażają one sobie, że jądrem zakończonych kongresu było samo utworzenie owej agencji, przyczem przestrasza je myśl, że agencja rozłoży opiekę nad żydami całej kuli ziemskiej w sensie ochrony ich praw w państwach ich dotychczasowego zamieszkiwania. Autor artykułu w „Czasie” upatruje nawet w tem narodziny „panjudaizmu” w rodzaju panslawizmu, czy pangermanizmu. Można się zapatrywać, że stanowiska polskiego rozmaić na ruch narodowo-żydowski, ale nie wolno przypisywać błędnie kongresowi tendencji, jakich on nie miał. Sprawozdania bowiem pouczają o czemś wręcz przeciwnem. Kongres spełnił zadanie nie rozszerzające, lecz zężające. Agencja Żydowska i tak musiałaby być utworzona, bo ktoś musi przecież zajmować się urzeczywistnianiem kolonizacji palestyńskiej w porozumieniu z W. Brytanią. Jeżeli więc instytucja ta obejmie organizację o rozmaitych poglądach, to

tkwi w tem rękojmią, że żadnych innych celów, prócz zasiedlenia Palestyny, nie będzie sobie stawiała.

Oba wspomniane pisma zarazem zgodne stwierdzają, że w Karlsbadzie dokonało się „bankructwo syjonizmu” w sensie jego przeistoczenia się w „pospolity nacjonalizm”, który ma hasło: nie emigrować do Palestyny, lecz zostać na miejscu i uzyskiwać dla żydów w każdym kraju jak największe prawa i przywileje. I ten wniosek jest błędny. O „bankructwie syjonizmu” można byłoby mówić tylko w tym sensie, że zawiodły jego metody dotychczasowe. Syjonści się przekonali, że własnymi środkami Palestyny nie odbudują, wskutek czego uciekają się do pomocy innych ugrupowań. Z drugiej jednak strony rokuje to syjonizmowi i pewien sukces gdyż wspólnymi siłami idea palestyńska łatwiej może być zrealizowana. W każdym razie wszystko to nie ma nic wspólnego z ruchem narodowo-żydowskim w krajach t. zw. „dyaspory” (rozproszona).

Czy nawet przy tych wzmożonych usiłowaniach emigracja do Palestyny przy-

berze rozmiary znacznie szersze niż dotychczas, trudno przesądzać, gdyż zależy to od wielu okoliczności niełatwych do przewidzenia. Jedno jest pewne. Ruch narodowo-żydowski w „dyasporze” długo jeszcze trwać będzie, gdyż holdują mu zarówno syjonści, którzy ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej widzą w Palestynie, jak i inni, którzy wyobrażają sobie żydów jako wieczystą mniejszość narodową. Nic się również nie zmieni w stosunku żydów narodowych do ich otoczenia. Sama „Agencja” sprawam żydów w poszczególnych krajach się nie zajmie. Nie wyklucza to jednak istnienia innej reprezentacji całego żydostwa narodowego jak to ma miejsce i obecnie w postaci zsiadającej w Paryżu Rady delegacji żydowskich. Ona to uzyskuje zagwarantowanie żydom praw mniejszości narodowej, na wzór takich samych rękojmi zapewnionych innym mniejszościom.

Słowem, w związku z kongresem karlsbadzkim nie ma powodu do żadnych nowych obaw. Kwestia żydowska w Polsce zostanie nadal taką samą, jaką była przedtem. Słusznem jest zdanie „Prze-

glądu Wieczornego”, że szowinistyczna piasto-chłena nie jest zdolna do rozwiązania problemu żydowskiego i że mógłby to natomiast zrobić rząd postępowy. Niemniej, przy poprzednich rządach względnie lewicowych zaniedbano to uczynić.

O rozwiązaniu kwestii żydowskiej wypowiedzieli się niedawno najwybitniejsi politycy polscy zarówno w obozie socjalistycznym, jak i w obozie mieszczańsko-postępowym. Barlicki i Hołowko, jako socjaliści, Sarnowski i Szpotanski, jako przedstawiciele inteligencji, wreszcie Thugutt, jako ludowiec, postavili tę sprawę na gruncie pojęć nowoczesnych. Od teorii przystąpiono ostatnio poczęści do praktyki. Wyrazem tego był obszernie w „Republice” omówiony komunikat zjednoczonych socjalistów. Gdy w ślad za socjalistami wejdą na drogę realną postępowcy mieszczańscy i radykalowie włościańscy, kwestia żydowska znajdzie rozumne i pożyteczne dla państwa załatwienie zapomocą porozumienia demokracji obu stron zainteresowanych.

Lector.

Z kongresu metapsychicznego.

Guzik.

(Od specjalnego wystannika „Republiki”).

Warszawa, dnia 20 sierpnia 1923.

Piękną jest idea kongresów między-narodowych. Gdy się widzi przedstawicieli różnych krajów: francuzów i Niemców, Anglików i Polaków, Belgów i Amerykan i mieszkańców dalekiej Islandji, zasiadających przy jednym stole, ożywionych jedną myślą, dążących do jednego celu, jakaś jasność ogarnia duszę człowieka i na chwilę zdaje mu się, że nie ma żadnych waśni pomiędzy narodami, że wszyscy ludzie bez względu na rasę narodową i język, stanowią jedną wielką rodzinę, zgodną i kochającą się wzajemnie. I wprost w głowie nie może się pomieścić, że co pewien czas nadchodzi taka dziwna chwila, kiedy ci sami ludzie, którzy teraz ściskają sobie serdecznie prawice, ci sami ludzie siedzący przy jednym stole i pracujący dla jednego celu nagle chwytają za broń, rozdzielają się sztucznymi granicami okopów i tępą się wzajemnie.

Po wczorajszym uroczysym dniu otwarcie kongresu, którego podniosły charakter został jedynie zakłócony przez niefortunne wystąpienie przedstawicieli rządu oraz wysoce nietaktowne przemówienie prezydenta miasta, chcącego się popisać na gwałt swą lojalnością względem koalicji, a uważającego w ten sposób godność narodową większość członków kongresu, — rozpoczęły się dzisiaj o godzinie 10 rano dalsze obrady a raczej odczytywanie referatów tj. jąd ro wokół którego obracają się prace zjazdu. Zgodnie z zasadą, przyjętą przez kongres, który postanowił iż w pierwszym dniu przemówienia będą wygłoszane po francusku, w drugim dniu — po angielsku, w trzecim — po niemiecku a w czwartym — po polsku, dzisiejsze obrady toczyły się w pierwszym z wymienionych języków. Rzecz zrozumiała że znaleźli tu pole do popisu uczeni, przybyli z nad Sekwany, którzy odgrywają wybitną rolę w ruchu metapsychicznym.

Pierwszy zabrał głos zasłużony pionier w tej mało zbadanej dziedzinie dr. Gustaw Geley, który wystąpił z niezwykle ciekawym referatem, rozstrząsającym spostrzeżenia, jakie zaobserwowano w międzynarodowym instytucie

metapsychicznym w Paryżu przy doświadczeniach z medjum Janem Guzikiem.

Osoba Jana Guzika nie jest nieznana publiczności polskiej.

Znakomite to medjum znane już było naszym pierwszym badaczom zjawisk mediumistycznych, grupujących się wokół nieodżałowanego dr. Juliana Ochowicza. Jan Guzik znany już był przed ówczesnym wiekiem jako fenomenalne dziecko, obdarzone tajemniczymi zdolnościami mediumistycznymi, które wówczas uważano za przejaw działalności duchów, oraz za niezłomny dowód istnienia świata pozagrobowego. Słowa Jana Guzika i niewytłomaczonych objawów, jakie zachodziły na seansach w obecności tego medjum, odbiły się głównym echem w prasie polskiej i zagranicznej, i może się śmiało równać ze sławą Eusapij Paladino.

Niżej podpisany miał kilkakrotnie okazję mieszkania w seansach z tym znakomitym medjum. Jest to człowiek zupełnie pospolity. Postać jego niczem nie zdradza wyjątkowych właściwości medialnych jakimi go obdarzyła natura. Jedynie pewna ponurość, ziemiska bladeść twarzy i zamglone oczy mogły wskazywać na anormalność tego osobnika.

Guzik jest medjum, którego siła medialna jest niezwykle silna. Na seansach które urządzaliśmy w Kole Spirytystycznym, zachodzące objawy były niezwykle efektowne i silne. Przenoszenie ciężkich przedmiotów przez niewidzialne ręce w powietrzu ponad naszymi głowami należało do zjawisk zupełnie pospolitych. Również uderzenia w ramię lub w głowę, lżejsze lub silniejsze, musnięcia, ocieranie się o sferę niematerialnych zwierząt zdarzały się bardzo często. Ciekawe było również pojawienie się pod sufitem zielonkawych ogników. Niemniej tajemniczo przedstawiały się dziwne napisy, które odnajdowaliśmy po seansie na przygotowanych uprzednio arkusikach, umieszczonych w zalokowanych kopertach.

Wszystkie te zjawiska przez swą tajemniczość i niewytłomaczalność dla umysłów wyhodowanych na wiedzy materialistycznej, szarpały mowy i

podniecały wyobraźnię. W każdym z obecnych rozwijała się nieprzeparta chęć zgłębienia tych zjawisk, ale niestety nigdzie nie można było znaleźć ich wytłumaczenia. Dzisiaj również nie masz odpowiedzi na tysiączne wątpliwości, ale wiedza metapsychiczna znacznie posunęła się naprzód. Stało się to głównie dzięki odwadze garstki uczonych, którzy nie zamknęli oczu na zjawiska medialne, jako uczynili inni, lecz śmiało wzięli się do poważnych badań. Jan Guzik nie chodzi po domach i nie urządza przedstawień ku uciesze sensorów, lecz znajduje się stale w Paryżu pod opieką międzynarodowego instytucie metapsychicznego, gdzie mężowie nauki dokonywują z nim licznych doświadczeń, pomnażają swe wiadomości z tej dziedziny i wzbogacają niemi wiedzę.

Z referatu w którym dr. Geley zdał sprawę z ostatnich eksperymentów z Janem Guzikiem, dowiedzieliśmy się nowych, niezwykle i niezmiernie interesujących szczegółów. Pod doświadczeniem okiem ludzi wiedzy zdolności Guzika rozwinęły się jeszcze bardziej, a jego siła medialna znacznie wzrosła. Na ostatnich seansach obserwowano najwyższy rodzaj zjawisk metapsychicznych, mianowicie t. zw. materializacje, czyli ukazywanie się tajemniczych rąk, a nawet całych twarzy ludzkich, które powstają z emanacji fluidalnej medjum.

Referat dr. Geley uczynił wielkie wrażenie na obecnych, jak również odczytane następnie sprawozdanie p. ni Bisson z doświadczeń, jakie odbyły się paryskiej Sorbonnie ze znakomitą medjum Ewą Carriere.

Po obiedzie w dalszym ciągu miało miejsce odczytywanie sprawozdań francuskich. Dr. Geley wygłosił jeszcze jeden referat p. t. „Zjawiska świetlne, zaobserwowane w międzynarodowym instytucie metapsychicznym z medjum Erfo”. Po nim zabrał głos dr. William Mackenzie, który mówił o spostrzeżeniach biologicznych i relatywistycznych przy zjawiskach supernormalnych.

Następnie przemawiał dr. Brugmans (Holandia) i dr. Tigerstedt (Finlandja). Jutro tj. w piątek usłyszymy referaty angielskie.

J. Prazdroł.

Wiadomości bieżące.

SIERPIEŃ

31

PIĄTEK

Dziś: Rajmunda w.
Jutro: Bł. Bronisławy p.Wschód słońca o g. 4.33
Zachód o g. 6.34
Wsch. księżycy o g. 7.27
Zachód o g. 6.44
Długość dnia 13.55
Ubyło dnia g. 2.50

Ceny pieczywa zostały obniżone.

W ostatnich dniach na rynku zbożowym zanotowano znaczną niżkę cen pomimo to ceny pieczywa nie tylko nie uległy zmianie, ale i w dalszym ciągu wykazywały tendencję zwykłą.

Wobec tego referent wydziału do walki z lichwą przy komisariacie rządu p. Jagiński zarządził rewizję cen pieczywa, przyczem sporządzono cały czereg protokołów.

W dniu wczorajszym do referatu zgłosiła się delegacja piekarzy, która wyraziła swą zgodę na obniżenie cen.

Referat wydziału oświadczył delegacji, iż niżka może być dopiero wprowadzona w życie po ujawnieniu dotychczasowych cen i po przeprowadzeniu odpowiedniej kalkulacji.

- W tej sprawie zostanie zwołana specjalna konferencja. (p.)

NAJBLIŻSZE POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ.

Najbliższe posiedzenie rady miejskiej odbędzie się we wtorek dnia 4-go września r. o godz. 7 wieczorem.

Na jednym z pierwszych punktów porządku dziennego obrad znajdują się deklaracje frakcji. (p.)

SPRAWA ZAKUPU TOWARÓW PRZEZ URZĘDY PAŃSTWOWE.

Nasz warsz. koresp. donosi:

Według ostatniego rozporządzenia instytucje rządowe obowiązane są zakupywać potrzebne im towary w odpowiednich przedsiębiorstwach państwowych.

Posiadanie rachunków bieżących w bankach prywatnych wymaga dla instytucji państwowych zezwolenia ministra skarbu.

Rachunek taki nie może przekraczać 100 milionów marek.

WĘGIEL DLA MIAST.

Nasz warsz. koresp. donosi:

W związku z odbywającymi się naradami przedstawicieli rządu z radą zjazdu przemysłowców górniczych informuje nas, że głównym tematem narad jest sprawa zaopatrzenia miast i kooperatyw w węgiel i opał domowy.

KONTYNGENT ZGŁOSZENIE ZAPASÓW ROKU.

Nasz warsz. koresp. donosi:

Wobec odwołania akcyzy od wyrobów spirytusowych wchodzącej w życie od dnia 1 września r. b. w najbliższych dniach ukaże się w „Dzienniku Ustaw” rozporządzenie ministra skarbu, na mocy którego zarówno przedsiębiorcy fabryczni, jak właściciele sklepów hurtowych i detalicznych 1 września r. b. winni złożyć deklarację i rejestrację handlową i zgłosić pozostałą ilość spirytusu w urzędach skarbowych.

Osobiste. W dniu wczorajszym powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urzędowanie dowódca PKU. Łódź powiat, pułk. Łada-Czarnowski. (p.)

Z wydziału handlowo-gospodarczego. Wydział handlowo-gospodarczy magistratu zamierza obecnie rozpocząć sze rok akcje antydrożynianą przez zakup całego szeregu produktów u wielkich importerów gdańskich.

Ponieważ zamierzenia te paraliżowane są przez trudności przy nabywaniu dewiz i walut obcych, magistrat m. Łodzi zwrócił się do oddziału centralnego PKKP w Warszawie z memorjałem, w którym wskazując na celowość poczynić u gospodarczo-handlowego w wal-

ce z drożyzną prosi o przyznanie wydziałowi bezpośrednio z centrali PKKP stałego kontyngentu walut i dewiz. (p.)

Zapisy do miejskiej szkoły dokształcającej. Zapisy do miejskiej szkoły zawodowej dokształcającej dla młodzieży pracującej w przemyśle, rzemiośle i handlu rozpoczną się od 3 września i trwać będą do 10 września r. b.

Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły codziennie od godz. 6 do 8 wiecz. w lokalach szkół powszechnych: Ulica Kilińskiego 134, Zawadzka 42, Gubernatorska 3, Zamenhofs (Rozwadowska) 38.

Zamknięcie półkolonii letnich. Dnia 31 b. m. odbędzie się zamknięcie półkolonii letnich, urządzonych przez wydział opieki społecznej w parku 3 Maja. Z półkolonii letnich korzystało w lipcu średnio 1300 dzieci dziennie, w sierpniu 1400. W tym dzieci członków kasy chorych, na rachunek tej instytucji, w lipcu 370 dziennie, w sierpniu 400. Pobyt i kuracja dzieci na półkolonijach urozmaicona była grami, zabawami i sportem na powietrzu. W stanie zdrowotnym dzieci, korzystających z półkolonii, stwierdzono pod każdym względem bardzo znaczną poprawę.

Budowa nowej kliniki. Jak się dowiadujemy zostały już ukończone prace przy gotowawczych przy rozpoczęciu robót wstępnych dookoła budowy gmachu kliniki położonej przy ul. Nowo-Targowej 13.

W najbliższych dniach odbędzie się uroczystość założenia kamienia węgielnego.

Zebrań powiatowej rady szkolnej. Najbliższe posiedzenie rady szkolnej powiatowej odbędzie się w dniu 12 września b. r.

Na porządku dziennym znajdują się sprawy pierwszorzędnej wagi jak sprawa prywatnych szkół żydowskich w powiecie oraz sprawa oświaty pozaszkolnej. (p.)

Pokazy kinematograficzne dla żołnierzy. W związku z rozporządzeniem dotyczącym wyświetlania obrazów kinematograficznych we wojsku oddział III sztabu M. S. Wojsk. polecił dowódcą garnizonów zwrócić baczną uwagę na treść wyświetlanych obrazów tak, aby tylko obrazy o istotnej wartości podnoszącej poziom moralny i intelektualny żołnierza były wyświetlane.

Jakkolwiek pewne przedsiębiorstwa mogą uzyskać aprobatę i być dopuszczone do wyświetlania obrazów dla szerszych warstw publiczności dla wojska jednakże ze względu na jego charakter wybitnie wychowawczy mogą nie być zupełnie odpowiednie. (p.)

Budowa domu akademickiego. W dniu 28 b. m. odbyło się w lokalu komwojażerów zebranie abiturjentów szkół łódzkich, zwołane staraniem tutejszego komitetu akademickiego w sprawie współpracy abiturjentów (tek) w akcji na rzecz budowy I-go żydowskiego domu akademickiego w Warszawie.

Po zobrażowaniu całokształtu stosunków, panujących na wyższych uczelniach i instytucjach samopomocowych w Warszawie przez kolegów z komitetu akademickiego, zebrani jednomyślnie uchwalili następującą rezolucję:

1) abiturjenci żyd. zebrani w dniu 28 b. m. w sali stowarzyszenia komwojażerów, uważając budowę żydowskiego domu akademickiego za rzecz pierwszorzędnej wagi dla istnienia akademika, uchwalili przystąpić do akcji, przedsięwziętej w tym celu w Łodzi.

2) zebrani obowiązują się poświęcić 15 godzin pr. w tydzień na rzecz powyższej akcji oraz wyznaczyć kolegów (funkcj. abiturjentów) (którzy) do podporządkowania się tej uchwale.

Wchodzą dwu abiturjentów, którzy weszli w skład komitetu akademickiego.

Kronika policyjna.

UJĘCIE SZAJKI ZŁODZIEJSKIEJ.

III komisariat p. p. aresztował Aleksandra Tomaszewskiego, Stanisława Różalskiego, Wacława Michałaka i Mariannę Barjaż, wszystkich bez stałego zamieszkania, za dokonanie szeregu kradzieży mieszkaniowych przy Bałuckim Ryńku Nr. 10, przy ul. Zgierskiej Nr. 10, przy Aleksandrowskiej 22.

POTAJEMNY HANDEL SPIRYTUSU.

Spisano protokół na Franciszka Brońskiego, Jakoba 5, za potajemny wyzysk spirytusu w swym mieszkaniu.

Prez. Cynarski przeciw redakcji „Republiki“.

Wytoczył on sprawę sądową red. Nusbaum-Oftaszewskiemu i red. Tomczakowi.

Referat prasowy magistratu m. Łodzi komunikuje:

Jak się dowiadujemy, p. prezydent m. Łodzi wystąpił do p. prokuratora przy sądzie okręgowym w Łodzi o pociągnięcie do odpowiedzialności z art. 533 k. k., p. R. Tomczaka, autora artykułu p. t. „Obludny gest endecji“, zamieszczonego w Nr. 204 „Republiki“, oraz p. M. Nusbauma - Oftaszewskiego, redaktora wymienionego dziennika.

P. prokurator przesłał sprawę do sądu śledczego właściwego rewiru, celem wszczęcia dochodzenia sądowego.

Redakcja nasza oczekuje procesu z zupełnym spokojem.

Miasto ma zamiar wybudować własne piekarnie i młyny.

Z wielkich planów p. Bednarczyka.

Wobec ciągle wzrastającej drożyzny, niestety nieusprawiedliwionej, a także artykułów pręcej potrzeby, oraz z powodu niehygienicznego wypieku chleba, dostarczanego dzieciom, utrzymywanych przez magistrat, ławnik wydziału gospodarczego p. Bednarczyk wystąpił do magistratu z projektem wybudowania własnych młynów i piekarni, któreby zaopatrywały ubogą ludność miasta w zdrowy i tani chleb.

Kalkulacje p. Bednarczyka oparte są na ustawie, w myśl której miasta, działając w tym kierunku otrzymują pomoc rządową.

Sprawa ta była przedmiotem obrad

magistratu, który polecił wydziałowi gospodarczemu wypracowanie konkretnych planów.

Ławnik Bednarczyk wyłuszczył następujący plan:

Magistrat posiada olbrzymie grunty między placem Hallera, a dworcem kaskim. Tam mają być wybudowane piekarnie miejskie i młyny ze specjalną bochnicą kolejową, którą dowożono by koleją zboże, węgiel, drzewo i t. p.

Przeprowadzony plan ten na wielką skalę zaopatrywałby ogół instytucji magistrackich w pieczywo, również i kooperatywy robotnicze, sklepy miejskie, fabryki i t. p. (b.)

Jak będzie przerobiony Teatr Miejski

P. Groszkowski zbyt nie śpieszy.

Przygotowania do rozpoczęcia sezonu w teatrze miejskim są w pełnym toku.

Bez względu na niedokończenie pertraktacji z p. Celmajstrem, który w dalszym ciągu żąda kilkuset milionów marek miesięcznie za dzierżawę, rozpoczęto remont w teatrze, zaczynając od przerobienia instalacji, która w dotychczasowym swym stanie zupełnie się nie nadaje do prowadzenia teatru.

Prace ogromnie utrudniają kwestję materialną, gdyż magistrat nie dał do dyspozycji wydziałowi gospodarczemu potrzebnych sum, a koszty remontu gruntownego wynoszą miliony.

Szczególną pracę pociąga za sobą horyzont, przyczem wybitni malarze orzekli, iż nie będzie go można przemalować,

i że należy obłożyć go płótnem, i dopiero później go przemalować.

Innego zdania jednak jest wice-prezydent Groszkowski i dotychczas, mimo obietnic nie dostarczył malarzy.

Co do regulatora, to narazie sprawa dzieć go do Warszawy nie można i zastępiony będzie prowizorycznym.

Już na jesieni gotowe będą plany budowy nowego teatru polskiego, które przygotowywał architekt warszawski.

Po zatwierdzeniu planów przystąpi się natychmiast do założenia kamienia węgielnego pod budowę nowego gmachu.

W cegielni miejskiej, leżącej przelotem dwa miliony cegieł, przeznaczonych na budowę i w ten sposób w przyspieszonym tempie teatr byłby wybudowany w ciągu półtora roku. (b.)

O zasiłki na budowę szkół.

Memoriał magistratu do min. W. R. i O. P.

W dn. 27 b. m. magistrat skierował memoriał do ministerstwa w. r. i o. p. w sprawie przyznania dalszych zasiłków na budowę miejskich gmachów szkół po wojnie.

W uzasadnieniu memoriału magistrat wskazuje przede wszystkim na konieczność przyznania kredytów na budowę szkół powszechnych przy ulicy Cegielińskiej 58 i Dworkowskiej 88, które to szkoły — wobec ograniczenia wpływów — budowane są wyłącznie na rachunek miasta.

Potwierdzając olbrzymie potrzeby finansowe gospodarki miejskiej, które nie idą w parze stosunkowo szczupłym w momencie spadku waluty — dochody komunalne, magistrat podkreśla, że zasiłki ze skarbu państwa do dn. 1 b. m. pokryły dotychczas zaledwie jedną trzecią część wydatków na budowę gmachów szkolnych, gdyż wydatki te w dn. 20 b. m. wyniosły już ogółem około 6 i pół miliona mkp. Co się tyczy gmachów szkolnych przy ulicy Dworkowskiej i Cegielińskiej, wydatki wyniosły tu dotychczas sumę przeszło 1 i pół miliona, podczas gdy zasiłki otrzymane ze skarbu państwa na ich budowę stanowią ogółem tylko 102.500.000 mkp.

W konkluzji magistrat prosi minister

stwo w. r. i o. p. o wydanie pomocy na dalszą budowę trzech subsydujących przez ministerstwo szkół, oraz o zmianę i asygnowanie, zgodnie z art. 173 — 1922 r., zasiłku i pożyczki na budowę gmachów szkolnych przy ul. Cegielińskiej i Dworkowskiej. Wskazuje, że dotychczasowe wydatki na budowę gmachów szkolnych oraz zabiegi przed wpływami atmosferycznymi trzech pozostałych byłoby bardzo trudne, co mogłoby w konsekwencji spowodować dla miasta wielkie straty.

Właściciele furmanek

którzy zawodowo zajmują się przewożeniem towarów, węgla i t. p., proszeni są o przyjęcie udziału w zebraniu odbędzie się mającym dnia 2 września w Związku transportowym, Łagiewnicka Nr. 4, o godz. 5-ej po poł.

SPRAWA NAGŁA.

Komitet organizacyjny.

Robotnicy przeciwko redukcji pracy w przemyśle.

Stanowisko związku „Praca”.

P. Kazmierczak oświadczył co następuje:

Redukcje pracy w przemyśle włókienniczym uważam za manewr przemysłowców, mający na celu wywarcie nacisku na rząd celem zmuszenia go do pójścia na rękę przemysłowi.

Zarówno sfery przemysłowe jak i rządowe w posunięciach swych taktycznych w tej sprawie nie liczą absolutnie się z wytworzoną w ten sposób ciężką sytuacją szerokich mas robotniczych.

Sytuacja robotników włóknarzy pogarsza się z dnia na dzień i staje się wprost rozpaczliwa.

Związek „Praca” na zjeździe ogólnokrajowym w Poznaniu omawiał szczegóły sprawy redukcji w przemyśle włókienniczym.

Powzięto dalekosiężne rezolucje mające na celu wszczęcie energicznej akcji w całym państwie.

Związek stoi bezwzględnie na stanowisku, iż czynnik rządowy powinien głębiej wejść w wytworzoną sytuację i poczynić odpowiednie zarządzenia.

Przedstawiciele parlamentarni związku domagają się będą od rządu by sprawa ta została rozpatrzona i by przez odpowiednie zarządzenia stan ten mógł ulec poprawie. p.

Dlaczego unieważniono wybory na ogólnokrajowy zjazd włókienniczy.

Zebranie delegatów fabrycznych klasowego związku.

Onegdaj wieczorem w sali okręgowej związków zawodowych odbyło się ogólne zebranie delegatów fabrycznych włóknarzy.

Na porządku dziennym znajdowały się następujące sprawy:

1) komunikaty, 2) sprawa zastoju w przemyśle włókienniczym, 3) walka z drożyzną, 4- sprawozdanie z komisji wyliczeniowej, 5) wolne wnioski.

Komunikaty zarządu głównego związku włóknarzy referował p. Danielewicz. Referent wskazał na konieczność dalszej pomocy strajkującym od dłuższego czasu włóknarzom w Białymstoku. Walka włóknarzy w Białymstoku bowiem jest walką o byt związku w tem mieście.

Następnie p. Danielewicz do wiadomości komunikat zarządu w sprawie unieważnienia wyborów na zjazd ogólnokrajowy włóknarzy.

Zarząd główny, unieważniając wybory skierował się następującymi motywami.

Na jednej z list znajdował się jako kandydat nie członek związku, jedno i to samo nazwisko figurowało na kilku listach na zebraniach wyborczych było mniej niż

jedna trzecia członków, uprawnionych do głosowania.

Wobec tego następne wybory odbędą się w dniu 2 września, przyczem zarząd związku komunikuje, iż o ile listy te nie ulegną modyfikacji, wybory zostaną powtórnie unieważnione.

Nad komunikatami zarządu wywiązała się ożywiona dyskusja, w której podkreślano stanowisko obydwóch odłamów związku: zwolenników i przeciwników obecnego zarządu.

Przeciwnicy zarządu podkreślili, iż zarząd nie miał prawa unieważnić wyborów, a w każdym bądź razie nie miał prawa uczynić tego w takiej formie.

W odpowiedzi na to zaznaczano, iż zarząd postąpił całkowicie według regulaminu i statutu, a wobec tego stanowisko jego jest całkowicie uzasadnione.

Następnie omawiano również bardzo obszernie sprawę pomocy dla strajkujących włóknarzy białostockich.

Wobec tego, iż dyskusja nad komunikatami przeciągnęła się bardzo długo, następną punkty porządku dziennego nie zostały omawiane. (p.)

Postulaty włóknarzy w sprawie stagnacji w przem. włóknistym.

Jak się dowiadujemy, wobec kryzysu w przemyśle włókienniczym spowodowanego obecną sytuacją gospodarczo-przemysłową i powodującą redukcję dni roboczych do 3, 4 dni w tygodniu, zarząd główny klasowego związku włóknarzy zamierza wspólnie z ogółem włóknarzy wezwać posłów robotniczych do energicznej interwencji u rządu w sprawie uruchomienia fabryk do 6-ciu dni w tygodniu. Jednocześnie zamierza się domagać,

by fabryki przedsiębiorców, którzy nie uruchomią normalnie fabryk, były wzięte pod przymusowy zarząd państwowy.

Poczynione będą odpowiednie kroki celem spowodowania wydania przez rząd odpowiednich zarządzeń, któreby podtrzymały normalny rozwój przemysłu i umożliwiły całkowite natychmiastowe uruchomienie fabryk do 6 dni w tygodniu. (p.)

Robotnicy tworzą oddziały bojowe dla walki z drożyzną.

Domagają się wypłaty pensji w złotych polskich.

Zebranie delegatów fabrycznych związku „Praca”.

Onegdaj w lokalu polskich związków zawodowych „Praca” odbyło się zebranie delegatów fabrycznych z następującym porządkiem dziennym:

1) Podatek miejski, 2) komunikaty, 3) przydział towarów magistrackich, 4) wnioski.

Jako referent w powyższych sprawach wystąpił p. Kazmierczak, który zakomunikował o odbytej konferencji partii NPR., gdzie omawiano sprawę drożyzny i walki z paskarstwem.

Rezultatem tej konferencji było utworzenie przy partii oddziału bojowego którego zadaniem będzie wykrywanie większych zapasów żywności, przeznaczonej dla śrubowania cen.

Zadaniem tego wydziału będzie również kontrolowanie, czy produkty żywnościowe sprzedawane są po cenach ustalonych przez władze.

Oświadczenie to wywołało dłuższą dyskusję, podczas której poszczególni mówcy wskazywali, że drożyzna wzrosła do najwyższego stopnia i że jest już najwyższa pora, by przeciwstawić się orgii paskarskiej.

Walka ta winna być w ręku całego proletariatu m. Łodzi, który powinien się zorganizować i przeciwstawić się za kusem paskarzy.

Następnie p. Kazmierczak w dłuższym przemówieniu omawiał sprawę podatku miejskiego z lokalni na opiekę społeczną.

W dyskusji nad tym referatem mówcy domagali się, aby zarząd zwrócił się do radnych NPR. i, aby rada miejska zwolniła robotników od tego podatku.

W sprawie tej przyjęto rezolucję następującej treści:

Zebrani delegaci związku „Praca” w dniu 29 sierpnia r. b. w sali przy ulicy Główniej 31, po wysłuchaniu referatu, w sprawie podatku uchwalonego przez poprzedni magistrat od mieszkań i szkół, oświadczają, iż podatek ten będzie nowym ciężarem dla robotników łódzkich.

Zebrani wzywają magistrat, by ten zaniechał żądania tego podatku od robotników, a ciężar przerzucił na klasy posiadające.

Referując sprawę obecnej drożyzny, p. Kazmierczak wskazał, że mimo powzięcia przez władze miejskie kroków, przeciwdziałających drożyznie, nie udało się żadnego skutku, gdyż walka ta pro-

wadzona jest nie racjonalnie. Walkę na leży podjąć z producentami, gdyż to są te pilawki, stwarzające drożyznę.

Pod tym względem drożyznie można będzie się przeciwstawić, o ile uchwała magistratu będzie zrealizowana co do zakupów artykułów pierwszej potrzeby dla kooperatywy i sklepów miejskich, w których to niezamozna ludność będzie mogła zakupywać produkty po cenach minimalnych.

W tym celu winny być utworzone specjalne komisje rozdzielcze.

Magistrat zgodził się na utworzenie takich komisji i rozpoczyna one działalność, o ile magistrat zakupi większą ilość żywności.

Wniosek ten został przez zebranych przyjęty.

W wolnych wnioskach omawiano sprawę dodatku drożyznianego w przemyśle włókienniczym i domagano się sanacji w ten sposób, aby dodatek, który robotnicy otrzymują dotychczas 2 ty godnie po wyliczeniu tego dodatku, został wypłacony natychmiast w sobotę po obliczeniu.

Niektórzy delegaci poruszyli sprawę wypłaty zarobków według złotych polskich i zażądali, by zarząd wszczął akcję w tym kierunku, ponieważ robotnik, mimo podwyżek zarabia coraz mniej.

W odpowiedzi p. Kazmierczak zgodził się z tem, iż wypłata w złotych zagwarantowałaby minimum egzystencji rodziny robotniczej, lecz jest to zbyt skomplikowana sprawa by można ją było natychmiast załatwić.

Ze względu na eksport, zaprowadzenie takiego obliczenia robocizny zależne jest od zaprowadzenia tego samego w kraju sąsiednim. Również odpowiednia uchwała w tej mierze musieliby powziąć robotnicy we wszystkich innych gminach pracy. (b)

KOMISJA SPOŁECZNA DO WALKI Z DROŻYZNĄ.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wystąpi z inicjatywą powołania do życia komisji społecznych do walki z drożyzną, które powstać mają na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Wojewodowie otrzymali polecenie, by na terenie swych województw zorganizować takie same komisje.

Zatarg pracowników biurowych z przemysłowcami.

Znamienne uchwały Międzyzwiązkowej komisji pracowniczej.

Placę pracowników biurowych regulowane były dotąd na podstawie umowy czynnika z roku 1924, co nie odpowiadało na podstawie wzrostu drożyzny przy pewnym zachowaniu stosunku do relacji plac przedwojennych.

Ustalenie pewnego systemu regulacji placu pracodawcy odrzucili, twierdząc że pracownicy biurowi winni być traktowani odmiennie niż robotnicy, jakkolwiek przemysłowcy będą się starali sprawę tę normować w sposób należyty tak, aby po pewnym czasie ustalić pewien stosunek do plac przedwojennych.

Przemysłowcy twierdzili, że wola porozumieć się co miesiąc, gdyż w ten sposób łatwiej będą mogli dojść do porozumienia, a z drugiej strony jest to bardziej wskazane dla pracowników i dla przemysłowców.

Wobec takiego stanowiska pracodawców ten system stosowania podwyżek dla pracowników biurowych trwał

aż do sierpnia z zadowoleniem obu stron.

W dniu 22 b. m. związek przemysłu włókienniczego bez uprzedniego porozumienia z komisją międzyzwiązkową wystąpił z propozycją stosowania systemu indeksowego, ofiarując 23 proc. za pierwszą połowę miesiąca a 44 proc. za drugą połowę.

W odpowiedzi na to stanowisko przemysłowców zwróciła się do nich międzyzwiązkowa komisja z memorjałem, w którym wskazywała, że system ten bezwzględnie krzywdzi pracowników i należałoby stosować za ten okres za jaki ustalono wzrost drożyzny.

Związek przemysłu odpowiedział od mownie, nie zwołując wspólnej konferencji w tej sprawie i traktując kwestię tę zupełnie arbitralnie w sposób niewłaściwy.

Wobec tego międzyzwiązkowa komisja pracownicza zwołała w dniu 29 b. m. nadzwyczajne posiedzenie celem

omówienia powyższej sprawy.

Na posiedzeniu tem ożywiła i często burzliwa dyskusja wywołała sprawę regulacji plac, która przedstawiała się w stosunku do istotnych potrzeb pracowników bardzo źle.

W dyskusji jakaś nad tą sprawą się rozwinęła brał udział cały szereg mówców, którzy wykazywali, że przemysłowcy postąpili w sposób dotąd nieprzekonywany.

System przedstawiony przez przemysłowców bezwzględnie pracowników krzywdzi, a należy wziąć pod uwagę, że w styczniu kiedy robotnicy uzyskali 60 procent podwyżki za pół miesiąca, zao-

fiarowano pracownikom za cały miesiąc 30 proc.

Mówcy wskazywali, że traktowanie pracowników przez przemysłowców uzależnionem jest od chwilowego widzimisie i upodobań pracodawców i pracowników nie mają pewności jaki system kalendarzowo będzie stosowany.

Po dłuższej dyskusji uchwalono energicznie zaprotestować przeciwko temu niewłaściwemu postępowaniu pracodawców oraz zarządzić zwołania wspólnej konferencji, która by sprawę tą rozstrzygnęła, wreszcie o przebiegu akcji poinformować ogół pracowników na wiecu specjalnie zwołanym. (p)

O żywność dla ludności Łodzi.

W związku z pobytam p. wojewody w Warszawie w sprawie dostarczenia żywności dla mieszkańców Łodzi, otrzymujemy z województwa następujące wyjaśnienie:

Konferencja z nadzwyczajnym komisarzem do walki z drożyzną p. Bajda się nie odbyła, natomiast otrzymał p. wojewoda zapewnienie, że przydział cukru będzie uskutecznił, a sprawa dostarczenia tłuszczu, maki i innych produktów nie została jeszcze ostatecznie roz-

strzygnięta.

Wobec tego województwo dążyć będzie wszelkimi siłami do zabezpieczenia ludności Łodzi przed szalejącą drożyzną i w razie ustalenia przydziału cukru i innych artykułów spożywczych zwoła natychmiast konferencję przedstawicieli kooperatyw, którzy utworzą komisję mającą na celu załatwienie rozdzwiału artykułów uzyskanych od nadzwyczajnego komisarza między kooperatywy. (p)

Jak obliczać podatek dochodowy.

Od warszawskiego korespondenta handl. „Republiki“.

Ministerstwo skarbu zarządziło, by celem dokonania potrąceń podatku dochodowego przy wypłacie uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za pracę najemną łącznie z dodatkami drożyznianym, poczynając od 1 września do końca roku 1923, ustalono stopę procentową podatku w ten sposób, że w stosunku rocznym oblicza się tylko tę wysokość uposażeń, która przypadła do wypłaty w dniu 1 sierpnia r. b., względnie o ile chodzi o pracowników pobierających wynagrodzenie z dołu, w dniu 31 lipca r. b. pozostała zaś wysokość ma być przyjmowana, jako wynagrodzenie jednorazowe.

Ewentualny procentowy dodatek decydujący, wypłacony oddzielnie w ciągu miesiąca już po dokonaniu wypłaty poborów, należy traktować jako wynagrodzenie samoistne, od którego należy potrącać podatek według stopy procentowej, przypadającej od tego wynagrodzenia samoistnego, doliczonego w stosunku rocznym. Zasada ta ma zastosowanie również przy obliczaniu podatku w ciągu miesiąca sierpnia r. b.

Przykłady:
1) pracownikowi, którego periodyczne wynagrodzenie miesięczne wypłacone w dniu 1 sierpnia r. b. wynosiło 2.000.000 mk., wypłaca się według tejże kategorii płacy w dniu 1 września r. b. wynagrodzenie miesięczne w wysokości 3.000.000 marek.

USTALENIE STOPY PROCENTOWEJ.
Periodyczne wynagrodzenie miesięczne według wymiaru z miesiąca sierpnia w wysokości 2 milionów mk., obliczone w stosunku rocznym, 24.000.000 mk.
pozostałe jako wynagrodzenie jednorazowe 1.000.000 „

razem . 25.000.000 mk.
Stopa procentowa rocznego dochodu 25.000.000 mk. według skali obowiązującej w trzecim kwartale 1923 r. wynosi 1,4 proc., wobec tego potrąca się przy wypłacie wspomnianych 3.000.000 marek podatek w kwocie 42.000 mk.

Temu samemu pracownikowi wypłaca się w dn. 15 września samoistny dodatek drożyzniany w wysokości 2 milionów mk., od którego to wynagrodzenia obliczonego w stosunku rocznym (24 miliony mk.) stopa procentowa wynosi 1,4 proc. — czyli służbowodawca winien

potrącić od tego wynagrodzenia dodatkowego podatek 28.000 mk.

2) pracownikowi, który zajmuje stopień służbowy wyższy od zajmowanego w dniu 1 sierpnia r. b. wypłaca się w dniu 1 września r. b. wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4.000.000 mk.

USTALENIE STOPY PROCENTOWEJ.
W stosunku służbowym, według którego wypłaca się wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4.000.000 mk wynagrodzenie miesięczne wypłacane w dniu 1 sierpnia r. b. wyrażało się w wysokości 2.500.000 mk., które obliczone w stosunku rocznym wynosi 30.000.000 mk.

Różnica między 4 milionami mk. a 2.500.000 mk. stanowi wynagrodzenie jednorazowe w kwocie 1.500.000 mk.
razem . 31.500.000 mk.

Stopa procentowa od rocznego dochodu 31.500 mil. mk. według skali obowiązującej w trzecim kwartale 1923 r. wynosi 1,7 proc. przeto przy wypłacie wspomnianych 4 milionów mk. potrąca się podatek w kwocie 68.000 mk.

W wypadku, gdy temuż pracownikowi w ciągu miesiąca września wypłaca się dalsze wynagrodzenie tytułem samoistnego dodatku drożyznianego — należy celem obliczenia stopy procentowej podatku postąpić w sposób, jak podano w przykładzie ad 1).

3) pracowników najemnemu, którego tygodniowe płacę z dołu wynagrodzenie w dniu 31 lipca wynosiło 500.000 mk. z powodu doliczenia dodatku drożyznianego — wypłaca się w dniu 31 sierpnia r. b. wynagrodzenie tygodniowe w wysokości 1.000.000 mk.

USTALENIE STOPY PROCENTOWEJ.
Periodyczne wynagrodzenie tygodniowe według wymiaru z dnia 31 lipca r. b. w wysokości 500.000 mk., obliczone w stosunku rocznym (500.000×52) wynosi 25.000.000 mk.

Stopa procentowa od rocznego dochodu 25.000.000 mk. według skali obowiązującej w trzecim kwartale 1923 roku wynosi 1,7 proc., wobec tego potrąca się przy wypłacie wynagrodzenia 1.000.000 mk. podatek w kwocie 17.000 mk.

razem . 25.500.000 mk.
Stopa procentowa od rocznego dochodu 25.500.000 mk. według skali obowiązującej w trzecim kwartale 1923 roku wynosi 1,7 proc., wobec tego potrąca się przy wypłacie wynagrodzenia 1.000.000 mk. podatek w kwocie 17.000 mk.

O podatek dochodowy od uposażeń służbowych.

W związku z wprowadzeniem podatku dochodowego i potrąceniu tego podatku od uposażeń służbowych związek przemysłu włókienniczego opracowywał każdorazowo tabelę potrąceń dla robotników.

Wobec specjalnie wydanego rozporządzenia ministra skarbu z dnia 17 b. m., które ujęte jest w taką formę, iż opracowanie tabeli szematycznej dla potrąceń jest niemożliwe i zwrócił się związek przemysłu włókienniczego do swych członków, komunikując im, iż fabryki same muszą ponieść cały trud ustalenia

się dziś konferencja, poświęcona regulacji gospodarki kolejowej, z udziałem ministra kolei, komisarza oszczędnościowego i ekspertów. Powzięto uchwałę doradczą oszczędności w gospodarce kolejowej i zmiany w organizacji kolejnictwa w kierunku jej ujednolajnienia. Powołano komisję, której zadaniem będzie dopilnowanie i przeprowadzenie dyrektyw, uchwalonych na powyższej konferencji.

ZAROBKI WEDŁUG MIERNIKA ZŁOTEGO.

AW. — GDAŃSK, 29 sierpnia — Władze wolnego miasta wydały rozporządzenie, w którym uznają za prawomocne obliczenie zarobków według miernika złotego.

GDAŃSKIE BANKNOTY 5-CIO MILJONOWE.

PAT. — GDAŃSK, 29 sierpnia — W najbliższych dniach będą wypuszczone nowe 5-cio milionowe banknoty miejskie. W tym celu użyte będą dawne 50-cio tyśięczne banknoty miejskie, na których umieszczony będzie odpowiedni napis.

GIELDY.

GIELDA WARSZAWSKA.

AW. — WARSZAWA, 29 sierpnia. — Waluty.
Dolary 249.000

CZEKI

Nowy Jork 249.000
Londyn 1.133.000—
Paryż 14.275—
Belgia 11.475
Berlin 0.0263—
Szwajcaria 44.950

Akcje.

Bank Dyskontowy 840
Bank Handlowy 1900
Bank Małopolski 95—100—90
Bank Pol. Przem. Lv. 85—77 i pół
Bank Zw. Ziemian 75—65
Bank Zw. Sp. Zarobk. 580—625—575
Bank Handl. w Poznaniu 230
Bank Wileński H. Prywat. 165—170
Spłess 187 i pół — 210
Habermusch 650—660
Puls 93—150—140
Gosławice 475—520—490
Czersk 365—320—340
Spirytus 1100—1350 za drobne
Rylscy 39 i pół — 40 i pół
Wildt 160—170.
Miechalów 570—640—600.
Drzewo 61—65.
Cegielski 148—165.
Rohn 230.
Ostrowiec 1950—2175—2150.
V em. 1875—1800—2025.

Rudzi 645—680—650.
Starachowice 950—1025.
Ursus 330—329
Parowóz 125—135—130.
Zieleniewski 2000—2150.
Żyrardów 52—60—56 mil.
Borkowski 120—125.
Jablkowski 39—36—37 i pół.
Żegluga 28—29.
Zawiercie 60.
Norblin 300 za odcinki po 100 sztuk —470.
Pol. Tow. Elektr. 152 i pół—175—170.
Nobel 360—385—368.

wysokości potrącenia indywidualnie dla każdego pracownika osobno.

Zarządzenie ministerstwa skarbu, które wskazało, aby celem dokonania potrąceń podatku przy wypłacie uposażeń służbowych emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę łącznie z dodatkami drożyznianym poczynając od dnia 1 września b. r. ustalono stopę procentową podatku w ten sposób, że w stosunku rocznym oblicza się tę wysokość uposażenia, która przypadła do wypłaty w dniu 1 sierpnia. (p)

Chodorów 1400—1250—1300.
Nafta 127.
Siła i Światło 580—610—590.
Pustelnik 245.
Tow. Akc. Skupu Skór 50.
Kabel 170.
Tow. Spółdz. 325.
Papiernia „Kluczew” 170—190.
Warsz. Synd. Roln. 800—700—750.
Pol. Przem. Naftowy 800—780.
Zach. Tow. dla H. i Prz. 45.
Strem 8500.
Kijewski 660—680—657 i pół
Częstocice 5300—5350—5150
Łazy 70—95
Cukier 7400—9150—8000 za drobne
Węgiel 1100—850—1250 za drobne
Lilpop 220—200—205
Modrzejów 1850—1650—1725
Ortwein 190—195
Tendencja niejednolita.

WIECZORNA POGIELDA AKCJOWA.

AW. — WARSZAWA, 30 sierpnia
Cegielski 165000
Zieleniewski 2.15000
Nobel 385000
Chodorów 1.220000
Bank Małopolski 90000
Bank Sp. Zarob. 575000
Koncie 140000
Pruszków 80000
Nitrat 60000
Przem. węglowy 10000
Świadectwa 5000
Lokomotywy 190000
Polski Lloyd 60000
Kauczuk 85000
Opátówek 125000
Machlejd 80000
Korek 75000
Elektrownia na Sanie 35000
Cukrownia „Zduny” 10000
Tendencja spokojna, utrzymana.

GIELDY ZAGRANICZNE.

PAT. — ZURYCH, 30 sierpnia — Notowania kontowe.
Berlin 0.00960
Holandia 218
Nowy Jork 554
Londyn 25.20
Paryż 31.25
Mediolan 23.82
Bruksela 16.32 i pół
Belgrad 5.87 i pół
Sofia 5.20
Bukareszt 2.45
Warszawa 0.0023
Lond. 0.0078
Korony austr. 0.0078
PAT. — BERLIN, 30 sierpnia — Notowania urzędowe (pierwsza godzina, druga czeki).
Marka polska 4200
Belgia 518.700—521.300
Włochy 478.800—481.200
Anglia 49.875.000—50.125.000
Ameryka 10.972.500—11.027.500
Francja 622.410—627.560
Szwajcaria 1.975.000—1.984.950
Austria 155.61—156.39
Praga 233.100—234.810
Budapeszt 615.95—619.05
PAT. — GDAŃSK, 30 sierpnia — Notowania urzędowe.
Dolary ameryk. 10.244.375—10.275.625
Funty szterl. 45.802.500—47.117.500
Marka polska 4289.25—4310.75
Przekaz na Warszawę 4214/3—4235.57
Przekaz na Paryż 573.562.50—576.437.50

Wiadomości gospodarcze.

ZALICZKI DLA DOSTAWCÓW RZĄDOWYCH.

Nasz warsz. koresp. donosi: W myśl rozporządzenia, in. do zaliczek dostawcom obowiązuje tylko pod warunkiem, że ta skompentowana będzie dłużej świadczenia wymierzona według cen dnia, w którym udzielono zaliczkę. Postanowienie to nie odnosi się do instytucji, które występują z ramienia nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną.

EKSSPORT WĘGLA DO AUSTRII.

Nasz warsz. koresp. donosi: Ze sfer miarodajnych donoszą, że w ostatnich dniach wzmożony został eksport węgla do Austrii. Do tej

pory głównym konsumentem byli Niemcy. Jest to objaw dodatni, gdyż Austria przedstawia rynek znacząco pewniejszy niż Niemcy.

BANKNOTY 250.000 MARKOWE.

AW. — WARSZAWA, 30 sierpnia — Czyniąc zadość powszechnemu brakowi banknotów, opiewających na wyższą sumę, potrzebnych przy obecnych wielkich wypłatach, P. K. K. P. wypuszcza w obieg z dniem 31 sierpnia nowe banknoty w odcinkach, opiewających na 250.000.

REGULACJĄ GOSPODARKI KOLEJOWEJ.

AW. — WARSZAWA, 30 sierpnia — W ministerstwie kolei żelaznych odbyła

Teatr SCALA

Cegielniana 18.

Tylko kilka gościn. występów!!!
DZIŚ dnia 31-go b. m. rozpoczną się
występy warszawskiej
Żyd. trupy dramatycz-
nej Centralnego teatru

E. R. Kamińskiej 7-miu
Idy Kamińskiej, Zygmunta
Turkowa oraz całego znakomitego zespołu

Bilety codz. do nabycia w kasie teatru od g. 11 r.

w 5-ciu obrazach
L. Andrejewa
reżyserował Z. TURKOW

Początek o g. 8

Dodatkowe egzaminy wstępne oraz przyjęcia kandydatek na zasadzie świa- dectw z innych szkół odbędą się w pierwszych dniach września r. b.

O ścisłym terminie egzaminów informują kancelarie poszcze-
gólnych Gimnazjów; zapisy odbywają się w godzinach biurowych.
Przy podaniu należy złożyć metrykę, świadectwo powtórnego
szczepienia ospy oraz 2 fotografie.

Zarządy Gimnazjów:

J. Aba, Zielona 8.

M. Hochsztajnowej, Wulczańska 23

E. Jaszunskiej, Południowa 18

K. Wolfsonowej, Zawadzka 23.

Meble biurowe

biurka żaluzjowe i płaskie, stoły 2 i szufladowe szafy żal.,
stoliki pod maszyny i prasy, etażerki, fotele, taburety.

Maszyzny do pisania ROYAL i MERCEDES
arytmometry HANNOVERA i THALES
poleca najtaniej

Spółka Handl. Wojewódzki i Leżon
Sienkiewicza 35, tel. 18-34.

Oszczędzające
50%
OPALU

WAŻNE DLA KAŻDEJ
!!! RODZINY !!!

Oszczędzające
50%
OPALU

OSZCZĘDNOŚCIOWE

przenośne

KUCHNIE

w różnych rozmiarach

połącza ROBERT BENKE

W różnych rozmiarach

Oszczędzające
50%
OPALU

Łódź, GDAŃSKA № 110.

Oszczędzające
50%
OPALU

— Ceny bardzo przystępne. —

Komitet Synagogi przy Al. Kościuszki

niniejszym podaje do wiadomości, że

wydzierżawienie miejsc na rok 1923/24

odbywać się będzie w kancelarii Synagogi w porządku na-
stępującym:

- dn. 2-go i 9-go września r. b. od godz. 10 rano do
godz. 1 ppłd. i od godz. 3 do 7 ppłd.;
- dn. 3, 4, 5, 6, 7 i 10 września r. b. od godz. 3 do 7 ppłd.

Osoby, pragnące odnowić zeszłoroczną dzierżawę miejsc,
zechcą zgłosić się do kancelarii Synagogi najpóźniej do środy
dnia 5 września włącznie.

Uwaga. Wskutek ograniczonej ilości miejsc wstęp do
Synagogi dozwolony będzie tylko za okazaniem biletów. 660 2

KURSY HANDLOWE J. MANTINBANDA w ŁODZI, Przejazd 12.

Wykłady rozpoczną się 4 września r. b. w grupie rannej
o godz. 10-ej; w grupie popołudniowej o godz. 3-ej i w grupie
wieczorowej o godz. 6-ej.

Zapisy przyjmuje codziennie Kancelaria Kursów od g. 10—1
i od 4—8 wiecz.

Od wstępujących na Kursy wymagane są świadectwo z ukoń-
czenia co najmniej 4-klas szkoły średniej lub VII oddz. szkoły
powszechnej, powtórnego szczepienia ospy i metryka urodzenia.
914—3 Kierownik kursów J. Mantinband.

Prenumerata:

w Łodzi mk. 70,000 z odnośnikiem do domu mie-
siecznie. — Zamiejscowa mk. 85,000 miesięcznie.
Zagranicą mk. 120,000 miesięcznie.

Republika i Express wieczorny łódzkie

120,000. Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49.

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Za wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Oftaszewski.

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: mk. 1100 za wiersz milimetry (na stronie 5 szpalt). W TEKSCIE: mk. 3000 za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt). NADZŁANE: mk. 2500 za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt). Zaręczynowe i zastrzeżone nie odpowiadają. Wskazywanie na inne ogłoszenia nie odpowiada. Wskazywanie na inne ogłoszenia nie odpowiada.

Poszukuje się 4-ch lokatorów

z większym kapitałem, do wykończenia
domu, którzy mogą wzamian otrzymać
po 3 pokoje z kuchnią na dłuższy czas.
Oferty pod „P. i 5”. 586—3

DLA PAŃ I PANÓW

z prowincji niezwykle okazja. Udziela się listownie
bezpłatnych wskazówek jak usunąć bez śladu sys-
temem radjo — fizjologicznym: zmarszczki, piegry,
wagry, czerwoność nosa, wypadanie włosów, si-
wiznę i t. d. Warszawa, Grzybowska 24 — 19.
„Radio—Kosmetyka”. 240—3

BRYLANTY,

złoto, srebro, zegarki, stare zęby kupuje
płatąc najwyższe ceny

A. Herszkorn, Cegielniana 37,
front (róg Piotrk.)

Węgiel kamienny

we wszystkich sortymentach dostarcza
tylko hurtownikom i przemysłowcom

SZ. RAPP

KRAKÓW, UL. DŁUGA № 50.
TELEFON: 4379.

Stenotypistka- korespondentka

polsko-niemiecka do większego przedsię-
wzięcia wókienniczego poszukiwana od
zaraz poszukiwana. 579
Oferty sub. „A. T.” do adm. „Republiki”.

MICHAŁ REITBERGER

Andrzeja № 7.

Jest upoważniony do wpłacania podat-
ków skarbowych i komunalnych.

Księgi obrotowe z pouczeniami są do
nabycia na miejscu, jak również przy-
jmuje się zaświadczenia takowych.

Dr. RABINOWICZ

Choroby gardła, nosa i
uszu

powrócił.

Zielona 3, telef. 11-31.

Godz. prz. 11 i pół — 1.

5-6 i pół, w niedzielę

11 i pół — 1.

Dr. med. LUBICZ

powrócił

Cegielniana 43.

Choroby skórne, weneryczne
i mocznikowe.

Leczenie sztuczn. słoń-
cem wyżynowym.

Przyjmuje 12 i pół — 1

i pół i 4 — 8 w. dla

pań oddzielna poczekal-
nia. 270.

Dyrekcja 8-io klasowego gimn. humanistycznego BOGUMIŁA BRAUNA

podaje do wiadomości rodziców, że na
mocy zezwolenia władz szkolnych eg-
zaminy powakacyjne dla nowowstępu-
jących odbędą się dnia 3 września.

Podania z dołączeniem dokumentów
przyjmuje kancelaria ulica Dzielna 59
od godz. 10 do 1 p. p.

Klasa wstępna zostaje otwarta.

3602 — 2

Inżynier budowniczy

absolwent Instytutu Pol. w Niemczech
z roczną praktyką w Żel. betonie po-
szukuje odpowiedniej posady. Zgłosze-
nia do adm. „Republiki” pod „B. G”.

3618 — 1

KOMUNIKUJEMY

iż za trzy weksle wydane pomyłkowo Pa-
nu Szybergowi, na ogólną sumę 18.000.000
podług ogłoszenia „Republiki” Nr. 230 z
dnia 29 i 30 sierpnia równowartość
otrzymaliśmy i żadnych pretensji do
wyżej wymienionego p. Szyberga me-
mamy.

Z poważaniem

Firma M. Jelski i J. Sobolewski.

Łódź, Cegielniana 37.

Dr. WŁ. POLAKOWSKI

ginekolog - akuszer
powrócił.

Przyjmuje od godziny 4 — 6 w.
przy Al. Kościuszki 53.

PIERWSZORZĘDNY MĘSKI ZAKŁAD KRAWIECKI Bracia Brawerman

Łódź, Cegielniana 10.

połącza nowe modele na sezon wiosen-
ny i zimowy.

Przyjmuje obstalunki z własnego i po-
wierzzonego materiału. Specjalność:

Roboty futrzane.

Skrzypce sprzedam

„Stradivarius” futerał krokodyl.

Wawelska № 19, w każdym czasie.

Dyrekcja Męskiego Zakładu Naukowego E. KRYGIERA

z programem gimnazjum niższego zawiadamia, że
egzaminy wstępne do wszystkich klas rozpoczną
się 3-go września o godz. 9-ej rano.

Podania przyjmuje kancelaria szkoły (Za-
wadzka 9) codziennie od godz. 10—1.

Do sprzedania samochód ciężarowy

4 Tonne firmy A. Fross i
Russing.

Wiadomość: Wólczajska

129. R. DEMS. 639-3

Okazyjnie do sprzedania

Kasa ogniotrwała

100x78x66.

Wiadomość: Pomorska 13

w sklepie u p. Boczek.

Dr. med. Braun

Południowa Nr. 23.

Specjalista chorób skór-
nych i wenerycznych.

Przyjmuje od 8—10 i pół

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8

1—2 i od 4—8